

raa ma

Pelga Zazaki/Kirmancki ⇨ Marte 2015 ⇨ Amor: 9 ⇨ Cîrm: 0,50 €

Wendisxananê Austria de Zazaki wenden u nusnene!

Çar-phonc serro ra nato, Austria de di-hire wendisxano de zonê ma Zazaki/Kirmancki yeno wenden u nusnaena. Domanê ma zonê ma u piyanê xo ki musene. Morê ni wendisxano veciyay bi hire. Nika, are 2014-2015 de teyna ju wendisxane mend. Ni wendisxani de Naciye Çetin malîmen kena. Raa Ma ra Zeynep Arslan, na dersê ser Naciye Çetine de ju mobet kerd.

(Pelga 3. de)

Gencê ma Zazaki re wayir vecine!

(Xeberê pelga 2. de)

HDP Austria: Koordinasyonê Weçinitîş ard meyda

Raa Ma - Wertê asma Guçige de Viena de sebeta HDP (*Halkların Demokratik Partisi*) ju "Koordinasyonê Weçinitîş" ard raşte. Serçekuya koordinasyon nia ra: "Sebete ju weşiyena newi phoşt bide HDP!"

7 Hezirane 2015 de Tırkiya de sebete parlamentoyê newi weçinitîş esto. Mîsletê ke Tırkiya ra amê Austria, ino ra kami şikine sêrê rey bîdere? Reya xo çîwax, koyt u çutır şikine bêrze! Kam ke wazeno cuabê ni perso bicero, ni "Koordinasyonê Weçinitîş" re telefon bîkero.

Tel.: 0676 / 6147187
0699/19218832

Kursê Zazaki

VHS Favoriten (Volkshochschule Favoriten) de kursê Zazakio newe, **15e Nisanê** de yeno raşte.

Kam ke wazeno bêro zonê Zazaki bîmusero, xovira mêkero, **15e Nisanê ra raver**, gereke serê xo binusnere.

Çutır şikine xo binusnere:

Tel: +43 1 89174 110 208

Mail: petra.klepzig@vhs.at

Xovira Meke!

Austria de gencê ma Zazaki re wayir vecine!

Hallac Medien - VHS Favoriten (Volks-hochschule Favoriten), serra 2011 ra nato çêberê xo zonê ma Zazaki re ki kerdo ra. A serra virene, ebe di komo kurs guret. Ju kom de malim, i komê bin de kamê ke wazene ni zoni bimusere, i bi. Î kursê viren, hatam amnonê serra 2012 amay diyaene. Hire serri, sebeta zonê ma nu mekteb bêkurs mend. Nika emser, 18e Guciga 2015 ra nato, VHS Favoriten de ju kursê Zazakio newi esto. Roca Çarşeme, arê 18:00 be 20:00ine de 7-8 genci zonê Zazaki musene. Nu kurs, 6 (şêş) hefte onceno. Roca 25e Martê de qedino.

Ora dîma, 15e Nisanê de kurso newi yeno raşte. Ni kurso re Hüseyin Şimşek malimen keno. Nuştoğ Şimşek, serre 2011 ra nato xêlê komel u mektebo de kursê Zazaki dano. Î komelê Elewiyonê ke Vienna u Linz de, ATİGF- Neukirchen İGKM de, BİLCOM Institut de, VHS Favoriten de... Kam ke wazeno bêro zonê Zazaki bimusero, xovira mêkero: Kursê mawo newi, 15e Nisanê de yeno raşte. Na roca ra raver, gereke serê xo binusnere.

Çutır xo nusnere:

Tel: +43 1 89174 110 208

Mail: petra.klepzig@vhs.at

Çep ra: Serkan Başar Gündoğdu, Özgür Babayiğit, Duygu Babayiğit, Meryem Mustu.

Raşt ra: Alice Bozkaya, Alev Deli u Özgür Deli.

Ju sair u nustoğa ma: Berfin Jêle!

Ali DİKME

Berfin Jêle, serra 1960 de Dêsim de amê dina. Mektevo virên, wertê u lisa Mamekiye de qedena. 12 Elule 1980 de cunta ke amê, Jêle di rey gurete zerreye. Hepis ra dima şîye Estamol. Uca, ju mektev de moda sero wend. Serra 1991 de amê Euro-pa. Nika weşîya xo Alamanya de ramena.

Berfin Jêle, sair u nuştoğa. Zofe qezeto u perlođu de siir u nustê xo veciyay. Tija Sodiri, Ware, Jiyana Nu, Dengê Jinên... Neçe teney i bin! Jêle, averi Tırki de siir u nusti nusnay. 1991 ra nat, gıran gıran ebe zonê xo Zazaki ki ard raşte. Ebe zonê xo ki siiri, maqali nusnay. Nu karê xo, hata roza ewro ard.

Mı cor çîyo ke nusna, "Antolojiyê Saironê Dina" ra guret. Nara cer, fîkr u qayilê xo an ra zon ver. Nu kitave Berfin Jêle, 368 pelgo. Hergu ju pelge de siira ju sairi esta. Î sairê ke dina de nam do, ino ra xêlê teno vineme. Alamano, İngılızo, Urizo, Tırko, Azeriyo, Kurdo, Hirvato, Sırpo, Bulgaro... Mevlana, Ömer Hayyam, Nesimi, Nazim

Hikmet, Cahit Külebi ra hata Ahmed Arif... Saironê xêlê mısletora siiri çarne zonê ma; arde kerde gezna, kiltê gezna ki dora ma dest. Nu kitav, zonê Zazaki re qezencê de gırso. Cire wayir vejime. Siiri heni rındek çarne zonê ma ke, ison qayil beno reyna reyna bıwano. Berfin Jêle, thomo wes kerdo zere siiro. Xêlê emego, gurenayiso xırto. Keder mêro dest u pawunê aye ser. Wes u war bo.

RaaMa

Wayirê Pelge (Herausgeber)

Axademiê Elewiyane Austria
(Alevitische Akademie-Austria)

Sermiyane Karê Nustene

Ali Dikme (temsilkarê perlođe)
Süleyman Özdek (sermiyanê abonen)
Hüseyin Şimşek (redakte u grafik)
Bülent Tosun (karê vetiş u vıla kerdene)

Ergatkerdoği

Zeynep Arslan, Cemal Babayiğit, Ali Heyder
Cetecu, Kadir Karataş, Eren Kılıç, Kerime
Şimşek, Feride Türkmen

Tel.: 0650 361 55 47

E-mail: aa_austria@gmx.at

Hesabê Panka

Hallac Medien- und Kulturzentrum

Panka: Bank Austria

IBAN: AT82 1200 0513 2936 5507

BIC: BKAUATWW

Î komelayê ke dest u poştê dane na pelgê:

Komê Wendoğonê Elewiyane Vienna
Hallac Medien- und Kulturzentrum
Komê Dêsimane Vienna
Radonê Dêsim

Wendisxananê Austria de zonê Zazaki musnaene!

Zeynep ARSLAN

Na amorê de meymana mı ju maylıma: Naciye Çetin. Xona ke Tırkiya de biye uca ki maylımen kerdene. Eke ame Austria, waşt ke ita ki maylımen bikero. Hama nu, xonde ki herbi u rew nêbi. Sebata cuabê dilekça xo, xêlê waxt bekle kerd. Virende, karê maylımeniya Tırki di. Maylımeniya Zazaki peyco ame. Persê min u cuabê maylıma ma, sima şikine cer biwanere.

Çiwaxt ra nato, wendisxanê de dersa Zazaki dana?

Naciye Çetin: Hama hama hire (3) serre bena, ez wendisxanê dewleta Austria de maylımena zonê Zazaki kon. Roca raveri, 16 (des ı şeş) telebê mı bi. Nika 8 (heşt) telebê mı este.

Telebi çıra bi kêm?

Naciye Çetin: Ma u pi, vazene domanê xo zonê Zazaki bimusere. Hama, peyco teni fikrê xo vurnene: "Wendisxanê de zonê bin, çê de zonu bin; nu hal domano re tene giran yeno", vane. Teneno ki çitir ke elifbayê Zazaki de herfê "x" be "w" di, domanê xo dersê ra tepya gureti. Ni dı herfo, inu kerd bi rehetsiz. Teneno ki nia vat: "Zazaki ke Kurdki niyo, ez domanê xo nêwazon birusni!" Dı çeo ki, sebata dersa Elewiyan, domanê xo dersa Zazaki ra çerexnay. Roca Phoncseme, dersa Elewiyan esta, roca Yene ez ders Zazaki don. Ma u piyo, nêwaşt domanê xo dı roci tedıma heri bêrê çê.

Tene ki qalê mufredat bikerime?

Naciye Çetin: Mı dest de, xelê kitabê Zazaki çine. Ez be xo çıye an pêser. Kitabê ke Eren Kılıç be Kamer Söylemez nuşte, inu ra ki ordım cen. Mı be xo tene kitabi ki Tırkiya ra ardbi. Nika qaytkon, domani tenena rınd musene. Gegane derso de

Zazaki mobet keme. Domani zonê xo musnaene de giran giran sone raver. Dersê ma nika tenena bi sıvık.

Domani, sebata çınay Zazaki bımuse? Ni domano re fayde Zazaki çıko?

Naciye Çetin: Pedagoği vane ke, kam ke zonê ma u piyê xo rınd zono, hetê xo quman kerdiş ra xêle quwetê cenno. Kamıya, pil biyaena, werte misleti de caê xo beli kerdene de.. Ni demu peruno de faydê zonê ma u pi yeno vinitene. Heya, hatam nika Zazaki je İngilizki ya ki je Almanki niyama zon ver. Nu het ra musneana Zazaki tenena çetına. Xora, domanê ke Austria de amê dina, i Zazaki ra nêvane "zonê maa ma"; vane, "zonê pirik u xhalikê ma"! Hama, telebê mı rocê be rocê Zazaki ra daha zaf herkene.

Ma u pi, poşt dane ni karê sima?

Naciye Çetin: Roca virenê tene dır vındet. İnu nia vatene: "Ma kerd xovira, domanê ma ki nêmusene. Hemik, nika çı faydê ni zoni esto ke"! Hama peyco ino ki giran giran vinit ke, domani zonê ma musene. Nika i ki poşt dane domananê xo. Çê de nişene ro pia dersê kene. Yene mekteb, qailena xo ane zon ver.

Austria de ki xêle komeli este; komelê itıqat u siyaseti. Hetê zonu ra, hal u demê ni komelo çutır vinena?

Naciye Çetin: Xêle kemiyan esta. i komelo de azayê heneni este ke, "çı ke ama ma ser sebata ni zonu ser ama" vane. Zonê xo de haşt niye. Nu, çê de çaparizo. Aqlê siyaseti gereke nia meguriyo! Ni komeli, gereke hem caunê xo de, hem ki wendisxano de poşt bídere ders u kursanê Kurmanci, Zazaki. i isonê maê ke sone komelo, siyasetê herçi kene, gereke i sebata zonê ma daha zaf bilerz u bileqiyere. Zonê ma u piyen de wendis,

Malıme Naciye Çetin.

heqa de muhima. Aqlê siyaseti, na heqa ra wayir biveciyo gereke. Kam ke vera na heqê, xo dano gosê kerani binê tometa hewle de maneno. Komelo ke poşt nêda, ma malımı teyna çitir heqaberê ni kar bivecime! Ma malımı, çê be çê fetelime, isonanê ma domananê xo birusnere kursê Zazaki. Mı çan rey, formê kursi berd komelo de naro, qe ju telebe niyama. Ez xona aql niyan ser ke, nu çutır nia beno! Tene komelo ki gegane kursê Zazaki ya ki Kurmanci organize kene. Mı ki ucawo de malımen kerd. Hama hem emrê ni kurso derg nêbeno, komelo xona nêşikine domano biçerexne hetê wesdisxano.

Sermiyanê wendisxano, ni karê sima de çıxa lewê sima de re?

Naciye Çetin: Ez, malım u sermiyanê ke mektebê mı de re, ino ra zaf poşt cenane. Müdürê ma, ni kari ra zaf haşto.

Zazaki, karno de yena nusnaene?

Naciye Çetin: Heya. Dersa Zazaki, karno de ebe formê "zonê mao" yeno nusnaene. Notu ki dame ci. Je i dersanê bino, asma Elule ra hatam Amnona Virene, na dersa ma ki yena vendene.

Koma Malımê Kurdo ser şikina tene malumat bídere?

Naciye Çetin: Ma malımanê ke dersa Kurmanci u Zazaki dame, i amayme telewe. 11 malımime. Ma virende, dı semestr kursê Kurmanci be kursê Zazaki di. Ma wazeme ke ni kurso ki reyna biyame raşte. Xona tene cao de kemiye oncem. Asme de ju raye yeme telewe. Zaferi, ni meselo ser mobet keme: Se bikerime, çutır bikerime ke mislet u komelê ma poşt bídere zonê ma musen u musnaene? Ma wazeme ke emser unca şime komelo, "formê qayıd" a reyna vıakerime.

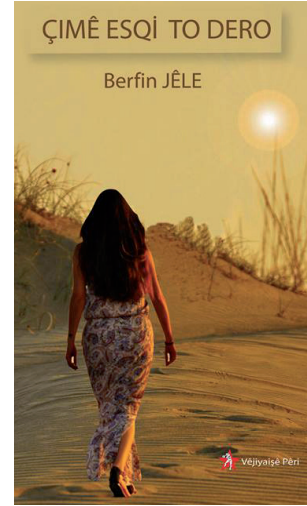
Namê mı Lorina!

Lorin-Bernadette ÖDEK

Namê mı Lorina. Ez, nika 14 (des u çar) serri dero. Vienna de amo dina. Ju bira u ju waya mı esta, ma hire wa u birayme. Piyê mı, ju firma de menaceren keno. Maya mı ki gurina, ju dukanê xo esto, fistanê cêni u cêneko rosena.

Ez sonane wendisxane, xona telebo. Mektêbê "Lycee Français de Vienna" de wanon. Vazon ke peyniya na wendene de toxtor bibi. Ez hatam nika phonc zonu muso: Almanki, Franzki, İngilizki, Xırvatki, Tırki... Di-hire asmo ra nato, ez yenane Kursê Zazaki. Wazon ke Zazaki ki rind bımusi. Çıke, Zazaki zonê piyê mıno. Hetê pi ra Zazaki zonê mao.

Bimane wes u warden de!

Çımê esqı to dero

Namê kitabê Berfin Jêle nia ro. Nu ju kitabê siirono. Jêle, siir u kitabê xo ser nia vana: "Siiri... dewru fine hurê, têv dane! Derd u khulu, esq u sewdau, ters u cesaretu, wasten u arzuyu ra bingê xo cêno. Ge jê laşêri kou saneno xo ver, ge ki jê pakaê asmêni beno hira u ğais, sono... Suke be suke, welat be welat zon u kulturu ra cêreno. Kulturo ke vanê, eve zon yeno werte, mirê zoni ki siiro. Hama... Zazaki de thomê siiro zobino!"

Ç i r o k i

İ, hazar serra ke miradayisê

Bektaşî İsmail Ağa Erzingan de fetelino, ju arave yeno dano puro. İsmail Ağay bene newesxane. Polisi yene, ifade cene, çı ke İsmail Ağay sero esto nusnene. Cığara, adırge, darê cığara, cızdanê pero...

Çeve paltoy de qayt bene ju Qurane vejina. Heto bin de qayt kene ke susê reqi esto. Sas bene manenê. Nia vanê:

"Na çı hekmeta! Çiyo niyanen ma ne di, ne ki hesno. Halla halla!.."

Niqesonê poliso toxtori, hemşirey pêro heşine pê. İ ki henivane:

"Reqı be Qurane caru te lewê de bena?"

İsmail Ağa, tene ke hesar re xo beno, toxtor cı ra pers keno:

"To sero Qurane esta, heto ju de ki reqı vejıya. Na çı hekmeta?"

İsmail Ağa:

"İmanım, ni hurdemena hazar serra ke miradayise. Mı tam ardenê were ke, arabe ama da mı ro. Qe qal mêke, na qeza mire biye mane, karê mı nêmezê mend. Ez, uyo ke ebe arabi da mı ro, i ra dewaciyane."

Süleyman ÖZDEK

Her ke hero, verg ra baqılo!

Ju mordeme beno. Rew beno, herey beno ju Heq zoneno. Ju herê ni mordemi beno. Mordem, herê xo beno pulê hegay de org keno. Mimê org xori ra keno hard, caverdano sono çê. Her pulê hegay de çerenno. Ververê hega de ki chem vereno ra sono.

Boverê chem de ju verg vejino. U hetê chem de yeno nat, sono dot! Vazeno ke sero, o hetê çemiyo ke her org kerdo. Hama çımê verg nêbirnenno ke çutır darz bero. Windeno, sukıt maneno tene. Ju hal u çare vetelino. İ heri çutır biyaro hetê xo, bivero!

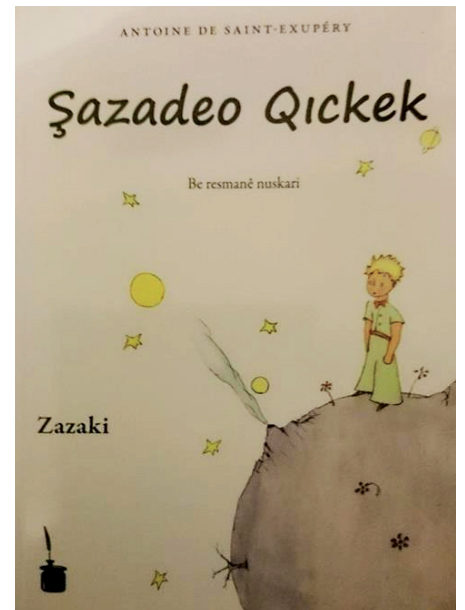
Peniye de çiye yeno aqlê vengi. Veng dano bover:

"Hero hero, bover kuç kemero. Naver, gul u gewero. Her mêvinde ro bero, naver ra biçero."

Her zıq beno, qayt keno boverê chem. Ke çı bivino, bover ju verg esto. Na aylım her veng dano:

"Huro huro, dıdanê kuro! Mı xap-neno ke bêro uza buro! Uza kemer u kuço, uza ra çı esto ke her biçero. Her bover nêsono. Verg şero vesaniye ra geverbo."

Gülüstan DİKME

Şazadeo Qıckek

Xêle teni, Mesut Keskinî "Enstituyê Zazaki" (Frankfurt-Main) ra naskene. Keskin, kitabo ser ki gurino. Kitabê eyo viren, ebe namê "Zonê Ma Zanena" veciyaybi. Nu kitap, wertê serra 2012 de kotra wendoğo dest. Zazaki wenden u nusnaene ebe zonê Almanki amene musnaene. Nika Mesut Keskinî, ju ki kitabê domano çarna Zazaki: "Şazadeo Qıckek" (Der Kleine Prinz)! Nu kitab, serra 2009 de Alamanya de veciyaybi. Nuştogê xo Antoine de Saint-Exupéryo.